

POLSKI KLUB EKOLOGICZNY

Koło Miejskie w Gliwicach

Sprawozdanie z działalności Polskiego Klubu Ekologicznego w Krakowie Koła Miejskiego w Gliwicach za 2008 r.

I. CZĘŚĆ MERYTORYCZNA

W 2008 r. Polski Klub Ekologiczny w Krakowie Koło Miejskie w Gliwicach otrzymał nagrodę w kategorii EKO AKTYWNI z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach.

W 2008 r. Polski Klub Ekologiczny w Krakowie Koło Miejskie w Gliwicach realizował następujące zadania:

1. Projekty wieloletnie, w których PKE Gliwice pełni rolę lidera:

- 1.1. ***Promocja idei rolnictwa ekologicznego i agroturystyki w rolniczych regionach Polski Południowej*** – dofinansowany w ramach Funduszu dla Organizacji Pozarządowych ze środków Mechanizmów Finansowych Norweskiego i Europejskiego Obszaru Gospodarczego (projekt prowadzony w latach 2008 – 2009). W projekcie jako partnerzy biorą udział: Namysłowska Inicjatywa na rzecz Ekologii i Rozwoju, Stowarzyszenie Gospodarstw Agroturystycznych, Ekologicznych i Tradycyjnych z Borówny oraz Biodynamic Research Institute. W 2008 r. w ramach projektu przeprowadzono następujące działania:
 - ☞ Punkty Doradcze dla rolników w Gliwicach, Lipnicy Murowanej i Namysłowie;
 - ☞ Zakup przyczepy gastronomicznej i jej uruchomienie. W przyczepie rolnicy ekologiczni sprzedają swoje produkty;
 - ☞ Szkolenie pt. „Możliwości finansowania rozwoju instytucjonalnego dla nowych, niewielkich stowarzyszeń”;
 - ☞ Szkolenie rolników pt. „Ekologiczne przetwórstwo i sprzedaż”;
 - ☞ Warsztaty praktyczne z produktu tradycyjnego - wyplatanie z wikliny trzcinowej, tradycyjne ozdoby świąteczne;
 - ☞ Broszura poświęcona organizacjom pozarządowym i ich roli w małych miastach;
 - ☞ XIII Śląski Kiermasz Ekologiczny. Uczestniczyli w nim przedstawiciele kilku grup producenckich. Najliczniejszą grupę stanowili rolnicy i przetwórcy z certyfikatami ekologicznymi – 12 rolników i przetwórców z województw: śląskiego, opolskiego, dolnośląskiego, podkarpackiego oraz pomorskiego. Przywieźli warzywa korzeniowe i liściowe, przetwory warzywno-owocowe (soki, sałatki, syropy), przetwory krowie i kozie, produkty zbożowe, miody i inne. Po raz pierwszy na śląski kiermasz w Gliwicach zaproszono producentów żywności tradycyjnej i regionalnej z województw śląskiego, łódzkiego i podkarpackiego, którzy oferowali wędliny, przetwory mięsne, produkty pszczele i przetwory mleczne. Intencją organizatorów było poszerzenie asortymentu wyrobów, których brakuje na rynku ekologicznym (lub są w bardzo niewielkiej ofercie), a które dzięki swojej specyfice są wartościowe i atrakcyjne. Ostatnią grupę stanowili oferenci produktów nie-spożywczych – twórcy sztuki rękodzielniczej, nie tylko ludowej (drewniana, żywiecka biżuteria, haftowane obrusy, ręcznie malowana porcelana) oraz przedstawiciele producentów kosmetyków i chemii gospodarczej, przyjaznej dla

środowiska. Ogółem 25 wystawców zaprezentowało swoje produkty ok. 700 konsumentom śląskim;

☞ Budowa 2 stoisk handlowych wykorzystywanych przez rolników z Lipnicy Murowanej

1.2. **Eko-sanitacja obszarów wiejskich w zabudowie rozproszonej w dorzeczu Górnej Wisły** – dofinansowany w ramach Funduszu dla Organizacji Pozarządowych ze środków Mechanizmów Finansowych Norweskiego i Europejskiego Obszaru Gospodarczego (projekt prowadzony w latach 2008 – 2010). Celem projektu jest eko-sanitacja terenów wiejskich, pozostających w Polsce ciągle poza spektrum oddziaływania krajowych programów oczyszczania ścieków, w nawiązaniu do „Międzynarodowego Roku Sanitacji 2008” ustanowionego przez Narody Zjednoczone. Przewidziane działania: cykl szkoleń, wydawnictwo i dystrybucja materiałów promocyjnych, stałe punkty doradcze, ścieżka edukacyjna, wizyta studialna, konferencja podsumowująca. Partnerami w projekcie są Polski Klub Ekologiczny Koło Miejskie w Krynicy, Coalition Clean Baltic.

1.3. **Kalejdoskop łąki i lasu, czyli co o bioróżnorodności każdy uczeń wiedzieć powinien** – dofinansowany ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Działania prowadzone są wspólnie z Zarządem Głównym PKE oraz Okręgiem Lubuskim PKE.

Projekt ma na celu podniesienie wiedzy młodych ludzi (uczniów początkowych klas szkoły podstawowej) na temat różnorodności biologicznej. Projekt rozpoczął się w listopadzie 2008 r. Podjęto jedynie działania przygotowawcze. W jego ramach zostaną opracowane materiały edukacyjne, przeprowadzone warsztaty w szkołach oraz wyjazdowe, jak również spotkania z nauczycielami.

2. Projekty zrealizowane lub zakończone w 2008 r.:

2.1. **Żyjmy zdrowo! Aktywność fizyczna i zdrowe odżywianie w trosce o harmonijny rozwój społeczeństwa** – dofinansowany przez Unię Europejską ze środków przejściowych. Partnerem PKE Gliwice w projekcie była Gmina Kluczbork.

Projekt miał na celu podniesienie świadomości dzieci i ich opiekunów w zakresie zdrowego trybu życia. Jego efektami było:

☞ 8 spotkań dla dzieci w placówkach oświatowych w Gliwicach i Kluczborku, nt. racjonalnego żywienia, ochrony środowiska i higieny oraz 8 wyjazdów studyjnych dzieci do gospodarstw ekologicznych;

☞ 8 spotkań dla rodziców i opiekunów w Gliwicach i Kluczborku, nt. racjonalnego żywienia, ochrony środowiska i higieny;

☞ Konkurs plastyczny dla dzieci;

☞ „Majówka na rowerze dla dużych i małych” w Kluczborku;

☞ Utworzenie 2 ścieżek aktywności ruchowej w Kluczborku i Bąkowie;

☞ zorganizowanie Powiatowej Spartakiady Przedszkolaków „ZAWSZE RAZEM” w Kluczborku;

☞ Utworzenie i działalność Centrum Promocji Zdrowia w Bąkowie;

☞ 2 broszury dla dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym: „Wycieczka do gospodarstwa ekologicznego” i „Żyjmy zdrowo kolorowo!”;

☞ Broszura dla dorosłych: „Dylematy współczesnego konsumenta. Vademecum nie tylko dla rodziców”;

☞ Broszura „Ścieżki aktywności ruchowej”;

☞ Konferencja podsumowująca projekt.

2.2. **Aktywny udział mieszkańców Gliwic i powiatu gliwickiego w ochronie kasztanowców** – dofinansowany przez Unię Europejską ze środków przejściowych

Projekt miał na celu podniesienie świadomości i wiedzy mieszkańców Gliwic i powiatu gliwickiego w zakresie ochrony kasztanowców. Jego efektami było:

- ☞ ulotka „Ratujmy kasztanowce”;
- ☞ Tablica informacyjna przy wjeździe do jednej z najdłuższych (3 km) i najbardziej uczęszczanej przez pieszych i rowerzystów alei kasztanowej w gminie Sośnicowice;
- ☞ Konkurs fotograficzny „Liście kasztanowców od wiosny do jesieni” i wystawa prac konkursowych;
- ☞ Rajd rowerowy;
- ☞ Jesienne grabienie opadłych liści.

- 2.3. **Ekologiczne drzewa i krzewy owocowe w śląskich sadach i ogródkach działkowych** – projekt dofinansowany ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W jego ramach została zorganizowana konferencja o tym samym tytule. Celem tej regionalnej konferencji było upowszechnienie wiedzy o ekologicznym sadownictwie, preferencjach hodowlanych roślin sadowniczych oraz o walorach owoców z ekologicznej hodowli.

W konferencji uczestniczyły 52 osoby, w tym rolnicy województwa śląskiego, zwłaszcza rolnicy ekologiczni, właściciele śląskich ogrodów działkowych, osoby prywatne posiadające własne sady oraz zainteresowani uczestnicy kiermaszu z innych województw.

Wykłady prowadzili specjaliści z Instytutu Sadownictwa i Kwiaciarstwa w Skierniewicach, którzy zaprezentowali wyniki 5 -letnich doświadczeń IKiS w tej dziedzinie. Omówiono jakie drzewa i krzewy owocowe, dobrze plonujące mogą być uprawiane metodami ekologicznymi, bez użycia przemysłowych nawozów syntetycznych i chemicznych środków ochrony roślin.

3. Projekty, w których PKE Gliwice pełni rolę partnera:

- 3.1. **Feeding and Fuelling Europe** – projekt, którego liderem jest Friends of the Earth Europe, dofinansowany przez Unię Europejską. Celem projektu jest uświadomienie społeczeństwu problemów związanych z produkcją żywności i paliw. W ramach projektu zostały zrealizowane następujące działania:
- ☞ tłumaczenie materiałów z języka angielskiego - prezentacja o agropaliwach;
 - ☞ wywiad w radiu nt. "Kto korzysta na uprawach GMO";
 - ☞ przygotowanie i druk broszury nt. "Kto korzysta na uprawach GMO",
 - ☞ lobbying wśród parlamentarzystów – przekazanie informacji z tłumaczonego briefingu nt. "Kto korzysta na uprawach GMO".
- 3.2. **Collaboration activities on EU pesticide policy by PKE** – projekt, w ramach kampanii prowadzonej przez Pesticide Action Network Europe i dofinansowany przez tę organizację. Celem projektu jest wzmocnienie działań organizacji w zakresie lobbyngu na rzecz zmian w ustawodawstwie dotyczącym ochrony roślin. Działania:
- ☞ Tłumaczenia listów kierowanych do rządu,
 - ☞ lobbying wśród posłów celem wpływu na głosowania dotyczące polityki pestycydowej.
 - ☞ Udział w warsztatach organizowanych przez PAN Europe.
- 3.3. **"Ocalmy Bałtyk"** – kampania fosforanowa – projekt prowadzony we współpracy ze Swedish Society for Nature Conservation, i przez tę organizację dofinansowany. Celem projektu było podniesienie świadomości ekologicznej społeczeństwa na temat wpływu fosforanów, a więc również naszych wyborów konsumenckich, na eutrofizację wód, a w szczególności ich wpływu na Morze Bałtyckie. W ramach projektu upowszechniane były banery oraz ulotki „Ocalmy Bałtyk” i prowadzone warsztaty w szkołach
- 3.4. **Przyjazne i skuteczne dla NGO's fundusze zewnętrzne – pozarządowy WatchDog w wybranych regionach Południowej Polski** – dofinansowany w ramach Funduszu dla

Organizacji Pozarządowych ze środków Mechanizmów Finansowych Norweskiego i Europejskiego Obszaru Gospodarczego. Liderem projektu jest Polski Klub Ekologiczny Zarząd Główny, a partnerami: PKE Gliwice oraz Namysłowska Inicjatywa na rzecz Ekologii i Rozwoju. Czas trwania październik 2008 – wrzesień 2009. Projekt ma na celu poprawę absorpcji środków przez organizacje pozarządowe oraz uświadomienie osobom decyzyjnym (parlamentarzystom i urzędnikom) problemów na jakie napotyka organizacje starające się o środki zewnętrzne, poprzez zdiagnozowanie problemów i ocenę ogłaszanych konkursów. PKE Gliwice w ramach projektu prowadzi monitoring konkursów ogłaszanych w województwie śląskim, konsultuje problemy śląskich organizacji i przekazuje informacje z propozycjami rozwiązań śląskim decydom.

3.5. **Umiejętność konsultacji społecznych "na styku inwestycje-środowisko" drogą do zrównoważonego rozwoju** – to 2-letni projekt (X.2008-IX.2010) finansowany przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Liderem projektu Polski Klub Ekologiczny Zarząd Główny, we współpracy z PKE Gliwice i PKE Okręg Lubuski. Działania prowadzone przez PKE Gliwice obejmują 4 gminy powiatu gliwickiego: Pilchowice, Pyskowice, Rudziniec, Sośnicowice. Prowadzone będą następujące działania:

- ⌘ pilotażowe – mające na celu zapoznanie się z charakterystyką gmin oraz ich dokumentami programowymi,
- ⌘ działania edukacyjne – ankietyzacja, zebrania sołeckie, seminaryjne spotkania gminne, funkcjonowanie Punktu Informacji Ekologicznej,
- ⌘ działania ewaluacyjne – spotkanie wyjazdowe i publikacja podsumowująca projekt.

Głównymi efektami projektu będą:

- ⌘ nabycie przez mieszkańców umiejętności poszukiwania informacji o środowisku i zaktywizowanie ich do uczestniczenia w czynnościach oraz procedurach administracyjnych, decydujących o kierunkach rozwoju swojej miejscowości
- ⌘ przekonanie gminnych władz samorządowych o potrzebie wypowiedzenia się obywateli w sprawach dotyczących środowiska i wymagających udziału społecznego
- ⌘ ułatwienie obywatelom dostępu do bezpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz z zakresu prawa ekologicznego

4. Działania długofalowe:

- 4.1. Biuro koordynacyjne członków Coalition Clean Baltic (Koalicji Czystego Bałtyku) w zakresie projektów wodnych i RDW – nadzorowano wdrażanie Dyrektywy Wodnej w Polsce (konsultacje i opiniowanie dokumentów regionalnych i krajowych) oraz udział w konsultacjach społecznych.
- 4.2. Współpraca ze Wschodem – w 2008 r. zorganizowano wizytę studyjną 15 Białorusinów do Polski oraz współorganizowano konferencję we Lwowie na temat rolnictwa zrównoważonego.
- 4.3. Szkolenia rolników, przetwórców i handlowców w zakresie produkcji ekologicznej – w 2008 r. zorganizowano: 25 szkoleń dla rolników, 6 2 dniowych szkoleń dla handlowców oraz 2 szkolenia dla przetwórców. Ponadto w ramach powyższych działań zorganizowano wyjazd grupy ekspertów na BioFach, Polagrę Farm i Polagrę Ford.

5. Działania stałe

- 5.1. Prowadzenie „EKO-INFO” dla sklepów śląskich - Udzielanie informacji bezpośrednich (poprzez kontakt ze sklepami w Gliwicach, Zabrze, Katowicach) lub telefonicznych, mailowych, różnym adresatom (ok. 60), w tym: konsumenci krajowi i zagraniczni, NGO, nauczyciele, sprzedawcy, hurtownie (z- i z poza Śląska), rolnicy.
- 5.2. Prowadzenie Pozarządowego Ośrodka Informacji o Rolnictwie Ekologicznym.
- 5.3. Prowadzenie Punktu Informacji Ekologicznej dla Społeczeństwa (PIES).
- 5.4. Prowadzenie biblioteki i wideoteki ekologicznej udostępnianej osobom zainteresowanym problemami ekologii.
- 5.5. Prowadzenie edukacji ekologicznej dorosłych poprzez organizację comiesięcznych zebrań członków PKE połączonych z wykładami.
- 5.6. Współpraca z zagranicznymi organizacjami pozarządowymi należącymi do CCB (Coalition Clean Balic), IFOAM (International Federation of Organic Agriculture Movements), FoE (Friends of the Earth), Pesticide Action Network (PAN)
- 5.7. Prowadzenie strony internetowej www.pkegliwice.pl
- 5.8. Rozpowszechnianie publikacji o tematyce ekologicznej zarówno własnych jak i pozyskanych z innych źródeł.
- 5.9. Współpraca z lokalnymi mediami.

6. Działania okazjonalne

- 6.1. Prelekcje i wykłady wygłaszane przez członków PKE na zaproszenie szkół, przedszkoli, organizacji pozarządowych, uczelni itp., m.in. wykład nt GMO dla studentów V roku Wydział Chemii i Technologii Pol. Śląskiej, wykład dla słuchaczy Uniwersytetu III Wieku Pol. Śl. nt środowiskowych zagrożeń zdrowia

Sporządziła:

**Ewa Hajduk
Prezes
Polskiego Klubu Ekologicznego
Koła Miejskiego w Gliwicach**